

Со Резолуцијата се бара во најкус можен рок да се утврди државна стратегија за решавање на спорот со Р Грција во врска со името на Република Македонија. Со државната стратегија неопходно е да се заштитат највисоките државни и национални интереси и да се зачуваат идентитетот на македонскиот народ, јазик, историја, култура и постоењето на македонското национално малцинство и да се афирмира позицијата на Р Македонија како суверена и самостојна држава.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

УСВОЕНА РЕЗОЛУЦИЈА ЗА УТВ РЕШАВАЊЕ НА СПОРОТ ЗА ИМ

НАИВНА И ЛАИЧКА Е ТЕЗАТА ДЕКА ТРЕБА ДА СЕ ПОПУШТИ ПРЕД СÈ ШТО БАРААТ И ДЕКА СÈ ЌЕ СЕ СМЕНИ СО ВЛЕГУВАЊЕТО ВО НАТО И ВО ЕУ, НИКОЛА ГРУЕВСКИ

да биде на подолг временски период блокирана во своите евроатлантски аспирации. Без јасна и извесна ЕУ и НАТО перспектива можеме да говориме само за политики на преживување и опстаување", истакна Црвенковски.

ки во НАТО и во ЕУ, да се укине правото на вето? Нели ни се чини дека многу поверојатно, и по десет изгубени години и изолација, загрозна економска иднина и политичка стабилност, повторно да се соочиме со истиот проблем

КОНЕЧНИОТ ЗБОР ДА ГО ИМААТ ГРАЃАНИТЕ!

Собранието на РМ ја усвои Резолуцијата за решавање на спорот со името на Република Македонија, со која се повикува на изнаоѓање единствена државна стратегија за одбрана на името, јазикот, идентитетот и културата. Иако мнозинството парламентарци се изјаснија позитивно за Резолуцијата, сепак остана фактот за разединетоста и за разликите на државниот врв околу ова прашање, поради што претседателот на државата, Бранко Црвенковски, го разреши досегашниот преговарач за името, Никола Димитров.

"Тврдам дека основната разлика меѓу мене и премиерот Груевски не е во пристапот и во целите во преговорите за надминување на спорот со Грција, туку во степенот на важност и приоритетот кои му ги даваме на интегрирањето на РМ во ЕУ и во НАТО. Груевски тврди дека Владата има алтернативен концепт за иднината во случај земјата

ПРИОРИТЕТИ

Осврнувајќи се на иднината на Македонија во ЕУ и во НАТО, Црвенковски посочи:

"Груевски тврди дека Македонија заради одбрана на своето уставно име за меѓународна употреба може и треба да чека во статус кво ситуација во следните пет, можеби и десет години. Се согласувам со тоа, но само ако претходно знаеме што е тоа што ќе го чекаме и колкава е извесноста од тоа. Дали ќе чекаме во Грција да дојде некоја идна власт, која ќе биде многу поразлична и пофлексибилна по ова прашање? Знаејќи ги ставовите на политичките партии и од власта и од опозицијата кај нашиот сосед, дали веруваме дека тоа е воопшто можно. Или, пак, ќе чекаме да се промени начинот на одлучување за прием на нови член-

и повторно да мораме да седнеме и да преговараме со Грција во обид да се дојде до компромис со кој ќе се реши спорот? Се разбира, доколку во меѓувреме целосно не се откажеме од НАТО. Ако тргнеме од тоа дека нашето интегрирање во НАТО и во ЕУ е највисок приоритет за нашата земја, тогаш станува сосема јасно дека во преговорите треба да учествуваме активно и да се обидуваме да дојдеме до разумен компромис. Тоа значи дека оние делови од дадените предлози со кои не се согласуваме треба низ преговори и дадени измени од наша страна да ги модифицираме. Треба да имаме јасна слика за тоа кои прашања за нас се од највисок приоритет и без чие јасно дефинирање не можеме да дојдеме до заемно прифатлив компромис, а кои прашања се битни, треба да се обидеме да ги направиме што е можно поприфатливи, но сепак се со помал приоритет. Според мене, клучно прашање е дали

Кога станува збор за прашањето на името, личната и професионалната судбина се сосема неважни. Сепак, не можам, а да не изразам несогласување со понуденото објаснување дека во име на единството се отповикува оној кој постојано работеше и јавно апелираше за единствена и натпартиска национална платформа за прашањето на името. Единствениот релевантен одговор на прашањето дали овој чекор ќе значи повеќе единство, како што се тврди, или бетонирање на разликите и префрлање

на одговорноста, ќе го даде времето.

Ми беше огромна чест што имав можност и одговорност да ја извршувам функцијата специјален пратеник на Република Македонија за прашањето на името и да ја претставувам мојата татковина за ова прашање од највисок државен интерес. Од почетокот во март 2003 година, во извршувањето на оваа должност се водев исклучително од интересите на нацијата. И тогаш, кога тоа беше едноставно, но и во услови кога имаше извесни разлики во пристапот како да се промовира националниот интерес. На крај, сакам да се поклонам, со љубов пред мојот народ и пред сите граѓани на мојата земја и да се заблагодарам за огромното трпение, непресушната надеж и за поддршката која ја даваат за својата татковина Македонија.

Никола Димитров, досегашен македонски претставник во разговорите за разликите со Грција

на крајот ќе добиеме предлог-пакет во кој имаме јасна и недвосмислена дефиниција за столбовите на македонскиот национален идентитет - именување на нашиот јазик и народ како македонски. Ако тоа го добиеме сметам дека низ тешки преговори за другите делови, сепак е можно разрешување на овој спор и деблокирање на нашите евроатлантски интеграции. Се разбира, секогаш на крај постои опасност дека заради непопустливоста на Грција и поставувањето услови од нивна страна, кои ние не можеме да ги прифатиме, процесот да заврши неуспешно. Но, тогаш мора да ни биде јасно дека од наша страна сè е направено, дека совеста ни е чиста и дека одговорноста оди исклучително на сметка на другата страна".

Во однос на прашањето за двојната формула, тој вели:

"Двојната формула не е позиција за преговори, не е позиција со која се обидуваме да дојдеме до, за нас, прифатлив компромис туку, како што веќе спомнав и како што јасно ни беше соопштено, како позиција со која преговорите се прекинуваат или во најмала рака се замрзнуваат на подолг период. Од страна на претставници на Владата неколку пати јавно беше соопштено дека желбата на Грција е преговорите да пропаднат, а вината да биде префрлена на наша страна. Тогаш зошто го правиме токму она што Грција го посакува. На ова прашање немам одговор. Секоја одлука за вакво исклучително прашање на крај мора да се донесе во ова Собрание, па дури и одлука за распишување референдум. Груевски е тој кој ја има поддршката и кој има контрола над парламентарното мнозинство. Овој проблем без согласност на г. Груевски, јас не можам да го решам. Тој може и без моја согласност да донесе одлука. Со цел да прекине овој несериозен однос, кој веќе се користи од грчка страна како аргумент против нас заради постоење на двајца преговарачи, на одвоени средби и посебни консултации на два става, сакам да ве информирам дека донесов одлука да му престане мандатот за нашиот претставник во преговорите, на амбасадорот Никола Димитров. Согласен сум во наредниот период таа улога да ја има г. Мартин Протоѓер, исто како што сум подготвен да разгледам и евентуално друго кадровско решение предложено од страна на премиерот Груевски".

Црвенковски посочи дека на Македонија ѝ е потребен консензус и државно единство во процесот на решавање на овој проблем. Но, уште поважно е на која платформа и за остварувањето на кои цели тоа единство ќе се изгради. Ако дефинираме погрешни цели и приоритети тоа единство нема да ни донесе добро. Тоа единство нема

Владата го обвини претседателот дека одлуката за отповикување на Димитров ја донел воден од партиски интереси, а не од интересите на државата, иако самиот се нарекува државник. Изјавуваат дека во Указот за отповикување требало да спомне дека го пишува од "Бихаќка", а не од Собранието. Според нив, од-

луката е донесена во погрешно време и ѝ оди во прилог само на Грција.

Вистинското славење во Грција од оваа одлука треба да нè мобилизира. Грција трие раце, а амбасадорката во Скопје имаше пријатна вечер пишувајќи ја новата анализа за состојбата во земјата, велат во Владата на Република Македонија.

Оттаму го обвинуваат Црвенковски дека фактички абдицира од одговорноста која ја има како претседател, што е контрадикторно со неговите изјави дека до крајот на мандатот ќе се однесува и ќе работи одговорно.

Одлуката со која му се наштетува на угледот на државата во процесот нема да го израдува ниту Нимиц ниту другите кои сакаат процесот да продолжи, освен официјална Атина. Со овој потег ние всушност "се удираме со наш камен по своја глава".

да биде единство за успех, туку единство во пораз.

ЕДИНСТВО

Премиерот Никола Груевски, обраќајќи им се на пратениците, додаде: "Целосно сме и ќе продолжиме да

ОСНОВНАТА РАЗЛИКА МЕЃУ МЕНЕ И ГРУЕВСКИ Е ВО СТЕПЕНОТ НА ВАЖНОСТ И ПРИОРИТЕТОТ КОИ МУ ГИ ДАВАМЕ НА ИНТЕГРИРАЊЕТО НА РМ ВО ЕУ И ВО НАТО, БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ

бидеме фокусирани на прашањето поврзано со проблемот со името, кое очигледно стана предуслов за членство во НАТО и во ЕУ, продолжуваме со преговорите за изнаоѓање решение и повикуваме на значително поголемо единство во државата. Не смееме да се делиме дека едните сме повеќе за името и за идентитетот, а другите сме повеќе за НАТО и за ЕУ. Треба сите да сме и за едното и за другото и треба сите да се откажеме од градење политички капитал и ловење изборни гласови на ова, во моментот, највисоко стратешко прашање".

Тој потенцира дека Собранието треба да изгради државна стратегија, но да не се фокусира само на идентитетот, туку и на името, и на сите прашања, а само таква Резолуција би можело да биде прифатена, сè друго би било нова, непријатна и штетна игра. Груевски вели дека не треба да ги забораваме и проблемите на македонското малцинство во Грција, и на Македонците протерани за време на Граѓанската војна во Грција. Како еден од највисоките приоритети е членството во НАТО и во ЕУ, бидејќи тоа членство ќе ѝ помогне на Македонија во натамошниот економски демократски и политички развој.

"Остануваме на ставот дека конечниот предлог за името доколку биде прифатлив од Атина, ќе оди на референдум за проверка пред граѓаните", потенцира Груевски.

Во својот говор премиерот се наврати на 90-тите години на минатиот век, кога всушност Грција почна да го проблематизира нашето уставно име. Со цел да се реши проблемот, тогашната Влада и Собрание изгласаа промена на

Уставот и промена на знамето. Тие редуваа дека со тоа ќе го решат проблемот.

"Денес - дополни Груевски - гледаме дека сè се правело без стратегија. Наместо тоа дозволувале ад хок решенија, политика ден за ден и убедувања дека времето работи за нас, без да ги предвидат потезите на Грција. Оние политичари кои ја промовираа двојната формула, кои до 2005-2006 г. ја сметаа за максимален компромис и кои тврдеа дека времето работи за нас, одеднаш нас, кои сега сме на власт, овие последни две години нè нарекуваат тврди, бескомпромисни и политичари кои со таквите ставови ќе ја изолирале земјата, незаинтересирани за НАТО и ЕУ. Истите тие, сега со нови итроштини, кои се сведуваат на целосно рушење на преговарачките позиции на државата, водени од желба да се вратат на власт, најавуваат дека тие би го решиле проблемот. Истите политичари кои 14 години не го решија овој проблем, иако беа на власт, сега јавно говорат дека одговорноста е само кај Никола Груевски. проблемот не само што никој не го реши, туку се зголеми за да кулминира со блокада на Грција за приемот на Македонија во НАТО годинава и јавно неколку пати повтореното соопштение на највисоките грчки политичари дека истото ќе го применат доколку ЕУ се обиде да ни даде датум за почеток на преговорите за членство во Унијата. До октомври 2007 г. јужниот сосед говорел за условеност за влез на Македонија во НАТО и во ЕУ - или ако се прифати влез под привремена референца или ако се постигне договор за конечно заемно прифатливо решение".

"По шест месеци - истакна Груевски - Грција нагло и радикално го смени ставот изјавувајќи дека нема да дозволи влез во НАТО под привремената референца и ја лансира својата нова државна политика дека влез во НАТО и во ЕУ за Македонија е можен само ако се постигне заемно прифатливо решение под услов едно сложено име со географска одредница за употреба секаде. Жалам што еден многу висок функционер на нашата држава целосно некоординирано побрза и токму во најчитаниот и провладин грчки весник даде 'стратешко и државничко интервју', најавувајќи дека и тука 'ќе ги надмудриме', зашто за нас било прифатливо да станеме членка на НАТО и на ЕУ под привремената референца. Можам само да замислам какво било чувството на грчките политичари во тој момент и што сè размислувале и како на нив гледала нивната националистички распложена јавност. Искрено не верувам дека ова директно и целосно влијаело, но сигурно помогнало за многу брзо подоцна Грција радикално и нагло да го смени ставот".

За одложувањето на седницата посветена на спорот за името, во моментот пред заминувањето во Букурешт, Груевски коментира дека тоа се случило зашто Грција веднаш го отфрлила конечниот предлог на медијаторот Метју Нимиц од март за замена на привремената референца со Република Македонија (Скопје).

Во новата етапа, по Букурешт, Грција ја радикализира својата позиција и влече потези со кои се оддалечуваме од можноста за постигнување договор, со изјави дека максимумот прифатлив за нив е уставното име да го користиме само за внатрешна употреба, а за секоја надворешна употреба (мултилатерална и билатерална) да се користи името кое тие го избрале - Република Северна Македонија, со промена на пасошите и Уставот и без подготвеност за прифаќање на македонската нација и јазик.

"Она што Грција сака да постигне е компромисот да биде во тоа што ако ги прифатиме нивните позиции во најмалку 90 отсто би добиле членство во НАТО и почеток на преговори со ЕУ и, всушност ЕУ и НАТО би биле компромисот кој тие би го направиле, и евентуално уставното име да се користи само внатре во земјата... Во овој момент на Грција не ѝ паѓа на памет да попусти по прашањето за идентитетот. Ним прашањето за идентитетот им е толку важно колку и нам. И целиот проблем е заради идентитетот зашто тој, меѓу другото, извира од самото име", рече претседателот на Владата, Никола Груевски.

Според него, наивна и лаичка е тезата дека треба да се попусти пред сè што бараат и дека сè ќе се смени со влегувањето во НАТО и во ЕУ.